

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA SOCIJALNU MEDICINU
Zagreb, Rockefellerova 7.

DOJENAČKE SMRTI U HRVATSKOJ U 2006. GODINI

Autor

Prim. mr. sc. Urelija Rodin

Suradnici

Tanja Ćorić, dr.med.

Sandra Mihel, dr.med.

Dubravka Belić, viši statističar

Bosiljka Petruša, administrator

Zagreb, rujan 2007. godine

Dojenačka smrtnost u 2006. godini

Praćenje dojenačkih smrti kao jednog od najosjetljivijih pokazatelja zdravstvenog stanja najmlađeg dijela populacije, sastavni je dio ciljeva SZO/EURO "Zdravlje za sve", a brojne međunarodne organizacije (UN, SZO, UNICEF) ubrajaju ga u osnovne pokazatelje zdravstvenog stanja stanovništva.

U Hrvatskoj je u 2006. godini umrlo 215 dojenčadi i stopa dojenačke smrtnosti je 5,2/1.000 (istovjetno prosjeku EU-a za 2005. godinu), što predstavlja poboljšanje u odnosu na 2005. godinu (5,7/1.000 dojenčadi).

Uzroci dojenačkih smrti u Hrvatskoj se ne razlikuju od uzroka dojenačkih smrti u razvijenim zemljama. Najčešći su zbog određenih patoloških stanja vezanih uz trudnoću ili porod (stanja iz perinatalnog razdoblja u udjelu od 54%) i kongenitalnih anomalija (35,8%) što upućuje da svi ostali uzroci sudjeluju u ukupnoj dojenačkoj smrtnosti s 10,2%. Od preostalih uzroka najznačajniji su simptomi i nedovoljno definirana stanja (3,7%), ozljede (1,9%) te bolesti dišnog sustava (1,4%) - tablica 1. i slika 2.

Od 215 umrle dojenčadi 2006. godine 52,1% ih je umrlo od 10 vodećih uzroka smrti. Među vodećim uzrocima se izdvajaju bolesti nastale kao posljedice nezrelosti (respiracijski distres,) te vezano uz infekcije majke u trudnoći (korioamnionitis, genitourinarne infekcije) i druga patološka stanja koja su rezultirala preranim porodom i smrtnim ishodom. Od druge vodeće skupine uzroka dojenačkih smrti, kongenitalnih malformacija, možemo izdvojiti kao vodeće kromosomopatije (sindrome Down, Edwards i Patau), prirođenu dijafragmalnu herniju i prirođene srčane greške (malformacije aortalnih i mitralnih valvula) - tablica 2.

Za razliku od nekadašnjih pristupačnih i jeftinijih metoda liječenja i prevencije koje su vodile smanjenju dojenačke smrtnosti, a odnosile su se na higijenske mjere i liječenje zaraznih i respiratornih bolesti, danas nove tehnologije često nisu dovoljne da uspješno održe prerano rođeno dijete na životu i omoguće mu potpuno sazrijevanje organa i funkcija i budući razvoj zdrave osobe.

Najveći broj dojenačkih smrti se zbiva u prvim danima života (60,9%) kao posljedica nezrelosti i nespремnosti djetetova organizma na život u vanjskom svijetu zbog preranog rođenja. Tijekom prva 24 sata života umrlo je 71/215 dojenčadi (33,0%), od 1.-6. navršenog dana života 60/215 (27,9%), u preostalom novorođenačkom razdoblju 30/215 (14,0%), a u postneonatalnom razdoblju 54 dojenčadi (25,1%) – slika 3.

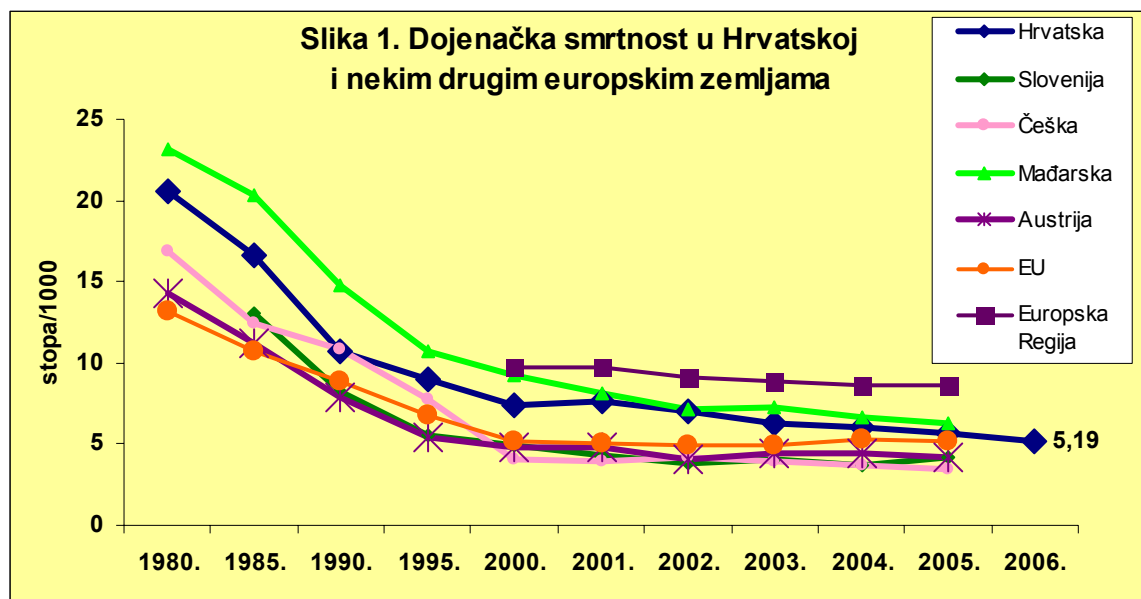
Budući da je smrtnost najviša u prvim danima života i upravo je rana neonatalna smrtnost značajno viša u Hrvatskoj nego u gospodarski razvijenim zemljama, ali i zemljama koje su se 2004. godine priključile Europskoj Uniji (slika 4.), to nas upućuje na zaključak da određena organizacijska i tehnološka poboljšanja u neonatalnoj intenzivnoj njezi i terapiji mogu doprinijeti njenom smanjenju. Svakako je vrlo važno i preventivno djelovanje u antenatalnom razdoblju u kojem se dobrom antenatalnom skrbi uz smanjenje broja patoloških trudnoća utječe i na pad broja rođenih niskih težinskih skupina koji trebaju posebne mjere neonatalne skrbi.

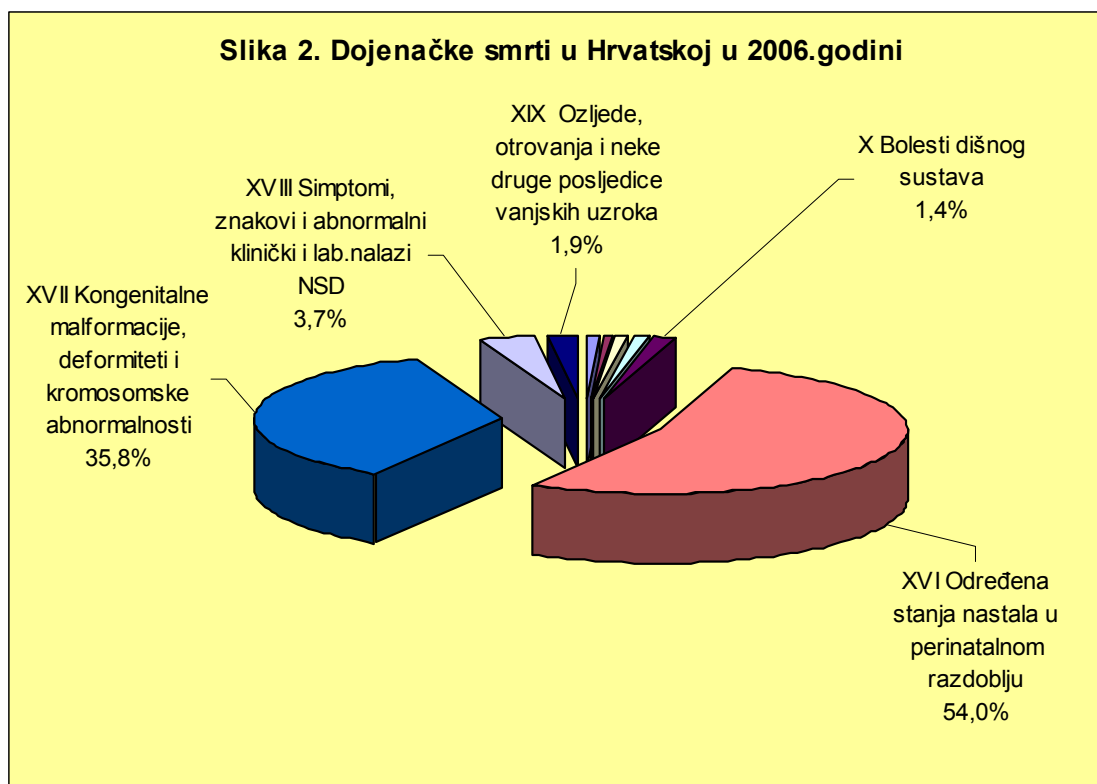
Tablica 1. Smrtnost dojenčadi u Hrvatskoj prema skupinama bolesti u 2006. godini

KB-X skupina bolesti	broj	udio	rang
I Zarazne i parazitarne bolesti	2	0,93	6./7
II Novotvorine	1	0,47	8
III Bolesti krvi i krvotvornog sustava te imunološke bolesti	2	0,93	6./7.
IV Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	2	0,93	6./7.
X Bolesti dišnog sustava	3	1,40	5.
XVI Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	116	53,95	1.
XVII Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	77	35,81	2.
XVIII Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i lab.nalazi NSD	8	3,72	3.
XIX Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	4	1,86	4.
UKUPNO	215	100,00	

Izvor podataka: Potvrde o smrti, DEM-2 obrasci vitalne statistike, Državni zavod za statistiku 2007. godine

Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo 2007. godine

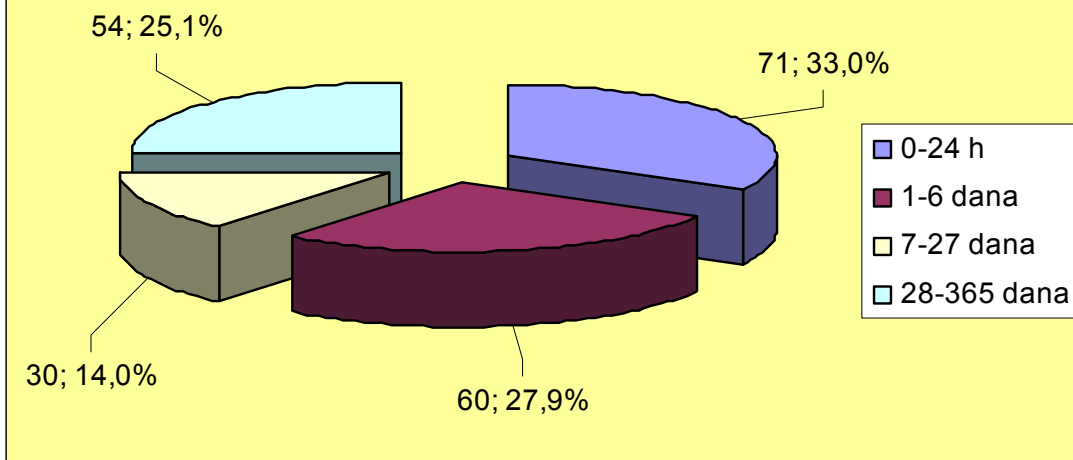
Tablica 2. Vodeći uzroci smrti u dojenačkoj dobi u Hrvatskoj prema pojedinim dijagnozama u 2006. godini

MKB -X šifra i dijagnoza	broj	% u ukupnim smrtima
P22 Respiracijski distres novorođenčeta	25	11,6
P07 Kratko trajanje gestacije i niska porodna težina	14	6,5
P02 Fetus i novorođenče na koje djeluju kompl.posteljice, pupkovine i ovojnica	12	5,6
P52 Intrakranijalno netraumatsko krvarenje u fetusa i novorođenčeta	12	5,6
Q91 Edwardsov i Patauov sindrom	10	4,7
P36 Bakterijska sepsa u novorođenčeta	9	4,2
Q89 Ostale prirođene malformacije, NSD	8	3,7
R 95 Sindrom iznenadne dojenačke smrti	8	3,7
Q79 Prirođene malformacije mišićno-košt.sustava (dijafragmalna hernija)	7	3,3
Q24 Ostale prirođene malformacije srca	7	3,3
VODEĆI UZROCI SMRTI	112	52,1
BROJ UMRLE DOJENČADI	215	100,0

Izvor podataka: Potvrde o smrti, DEM-2 obrasci vitalne statistike, Državni zavod za statistiku, 2007. godine

Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2007. godine

Slika 3. Struktura uzroka dojenačkih smrti u 2006. godini

Slika 4. Rana neonatalna smrtnost u Hrvatskoj i nekim drugim europskim zemljama

